

Decyzja

Prezydium KK

nr 1/15

ws. opinii w sprawie Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia 2015 – 2017

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt Krajowego Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 – 2017.

Przedłożony projekt, w ślad za Krajowym Planem Reform na lata 2012 – 2014, powiela nadmiernie optymistyczne dane w zakresie prognozy dotyczącej: wzrostu rozwoju gospodarczego, stopnia inwestycji, popytu, konsumpcji, poziomu zatrudnienia, wzrostu płac, stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, wzrostu aktywizacji zawodowej, poprawy mobilności bezrobotnych i kondycji Funduszu Pracy.

Założenia KPDZ nie uwzględniają w odpowiednim stopniu problemu starzenia społeczeństwa, zatrudnienia młodych, jak i zatrudnienia cudzoziemców, czy też kwestii powszechnego braku dostępu do kredytów. Jednocześnie w projekcie KPDZ bezpodstawnie podkreśla się pozytywną rolę wejścia w życie ustawy wydłużającej wiek emerytalny oraz programów wspierających zatrudnienie osób powyżej 50 roku życia, w tym Programu 50+, które z pewnością nie przyczynią się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 55–64 lata, do poziomu 48,0% w 2017 r. Wręcz przeciwnie, z danych dotyczących Programu 50+ wynika, że wiele działań w nim opisanych nie przyniosło jakichkolwiek efektów, co może wynikać z faktu, iż znaczna ich część wiąże się z promocją i poprawą świadomości w zakresie zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia. Odnosząc się natomiast do ustawy wydłużającej wiek emerytalny, stwierdzić należy, iż jej wprowadzenie spowoduje zwiększenie stopy bezrobocia, albowiem już obecnie pracodawcy unikają zatrudniania osób w wieku przedemerytalnym. Co więcej, osoby w tym wieku, w porównaniu do młodych, cechują się znacznie gorszą mobilnością zawodową, znacznie gorszym stanem zdrowia, a ponadto trudniej jest im dokonać zmiany kwalifikacji zawodowych, w tym ich podniesienia. Jednocześnie zwiększenie liczby pracowników powyżej 60 roku życia na wąskim rynku pracy w Polsce będzie stanowiło istotne ryzyko dla osób młodych, które dopiero wchodzą na rynek pracy.

Brak istotnego zwiększenia środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych wpływa na brak poprawy ich sytuacji. Prezydium KK zwraca przy tym uwagę, iż aktualną wersję projektu KPDZ dyskwalifikuje duża liczba zadań niemierzalnych, a także brak stabilnych źródeł finansowania zadań.

Słusznie przyjęto część priorytetów KPDZ, a mianowicie: rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy, wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym, aktywizację biernych zawodowo, w tym w zakresie ukrytego bezrobocia na wsi oraz wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie, przy czym stwierdzić należy, iż wymagają one interwencjonizmu państwa, w tym wzmocnienia inwestycji na rynku pracy. Państwo powinno również chronić istniejące miejsca pracy oraz zapewniać polskim pracownikom ochronę przed nielegalną imigracją zarobkową oraz przymusową mobilnością. W tym zakresie negatywnie należy ocenić bezwarunkowe ujęcie w ramach priorytetów KPDZ takich elementów jak uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez imigrację zarobkową oraz wspieranie mobilności na rynku pracy. Działania w tym zakresie powinny być podejmowane ze szczególną ostrożnością, w tym powinny być poprzedzone każdorazowo badaniem sytuacji na regionalnych rynkach pracy.

Negatywnie należy ocenić odwoływanie się w ramach działań projektu KPDZ do inicjatyw już zrealizowanych takich jak np. ostatnia nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia w zakresie utworzenia Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Na marginesie wskazać należy, iż zmiana ta nie będzie miała istotnego znaczenia z uwagi na znikomy ułamek środków tego funduszu, notabene funkcjonującego w ramach struktury Funduszu Pracy. Podkreślić należy, iż cele, priorytety i działania projektu KPDZ powinny dotyczyć przyszłości, a nie odwoływać się do już wprowadzonych rozwiązań, które w ocenie Prezydium KK nie przyniosą oczekiwanych rezultatów.

Prezydium KK zwraca uwagę, iż w kolejnym projekcie KPDZ nadal nie zaproponowano konkretnych rozwiązań w zakresie walki z nadużywaniem wobec pracowników umów cywilnoprawnych, ochrony pracowników tymczasowych, kontroli agencji pracy tymczasowej, jak również zbyt niskiej płacy minimalnej oraz waloryzacji progów dochodowych uprawniających do uzyskania pomocy społecznej. Kwestie te powinny zostać ujęte w KPDZ, jako że stanowią priorytety strategii Europa 2020 oraz wiążą się z problemem ubóstwa, do którego projekt KPDZ nawiązuje.

W projekcie KPDZ podkreśla się konieczność rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, co niewątpliwie będzie się wiązać ze stopniowym ograniczeniem zatrudnienia w części branż, jednocześnie wnioskodawcy projektu nie przewidują i nie proponują żadnych działań osłonowych dedykowanych wprost dla tychże branż, w tym w szczególności dla sektora górnictwa. Prezydium KK zwraca uwagę, iż brak działań osłonowych stanowi istotne zagrożenie powstania w części regionów Polski radykalnego wzrostu bezrobocia i ubóstwa. Jednocześnie problemu tego nie zniweluje przedstawiony w projekcie KPDZ wzrost liczby specjalnych stref ekonomicznych i utworzenie ok. 40 tys. nowych miejsc prac, albowiem w projekcie tym nie wspomniano o stabilności tych miejsc pracy w długiej perspektywie czasowej. Tworzenie stref ekonomicznych

powinno stanowić nie tylko powstanie szeregu uprawnień po stronie pracodawców, ale również prowadzić do długookresowej stabilizacji zatrudnienia.

Prezydium KK podtrzymuje opinię wyrażoną w decyzji dotyczącej KPDZ na lata 2009 - 2011, w zakresie odejścia od przedłożonej wieloletniej wersji KPDZ, na rzecz jego corocznie aktualizowanej wersji uwzględniającej bieżące działania rządu. Tymczasem obecny plan działania zachowuje dotychczasową, trzyletnią perspektywę realizacyjną. W efekcie zawiera on działania, które będą realizowane na przestrzeni najbliższych trzech lat i wbrew przyjętemu założeniu nie pozwoli to na dokonanie lepszej oceny i poprawy zachodzących zmian na rynku pracy. Sytuacja w najbliższym czasie nie poprawi się również w kontekście ewentualnej strategii sektorowej, dotyczącej wspierania zatrudnienia i aktywizacji wydawanej na podstawie art. 53 ustawy z 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, która nie została przedstawiona związkowi do zaopiniowania pomimo tego, że termin przygotowania upłynął w dniu 31 grudnia 2014 r.

Dodatkowo wyjaśnienia wymaga kwestia finansowania zadań ujętych w projekcie KPDZ, gdzie wskazano, że 47,9% środków finansowych będzie pochodziło ze źródeł prywatnych. Z uwagi na rozmiar udziału tej pozycji środków, jak i ryzyko związane z całkowitą niewykonalnością KPDZ, w przypadku ich braku, konieczne jest szczegółowe określenie ich pochodzenia wraz z ich wysokością.

Gdańsk, 7 stycznia 2015 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

PREZYDIUM
KK NSZZ „Solidarność”
Ewa Zydorek
Ewa Zydorek